

TYLKO JEZUS

Historyczne dowody na
zmartwychwstanie

Tiago Sonna

TYLKO JEZUS

Tiago Sonna

Copyright © 2026 Tiago Sonna

To dzieło jest licencjonowane na licencji Creative Commons. Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 4.0.

Możesz:

- Udostępniać – kopiować i rozpowszechniać materiał bezpłatnie w dowolnym medium lub formie

Pod następującymi warunkami:

- Uznanie autorstwa – Musisz podać odpowiednie uznanie autorstwa

- Użycie niekomercyjne – Nie możesz używać do celów komercyjnych

- Bez utworów zależnych – Nie możesz modyfikować ani tworzyć dzieł pochodnych

Więcej informacji: creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/

ISBN: 9798244133271

Wydawca: Independently published

Projekt okładki: Gemini

Dla Taty Stanisława

Historyczność człowieka Jezusa

Jeśli jesteś ateistą, muzułmaninem, agnostykiem lub wyznawcą innej religii, będziesz wątpić w boskość Jezusa. Ale z naukowego punktu widzenia nie ma wątpliwości, że osoba o imieniu Jezus żyła około dwa tysiące lat temu w starożytnej Judei, dzisiejszym Izraelu.¹ I ten Jezus może być uważany za osobę o największym wpływie i oddziaływaniu społecznym w całej historii ludzkości.²

O faktach historycznych

Istnieją setki chrześcijańskich dokumentów cytujących i mówiących o Jezusie.³ Wielu krytykuje te dokumenty, wierząc, że są stronnicze, choć są prawdziwe i autentyczne. Przytaczam zatem dwóch autorów

niechrześcijańskich, niemal współczesnych Jezusowi, aby pokazać neutralne stanowisko w odniesieniu do historyczności: Józefa Flawiusza i Tacyta.

Józef Flawiusz był żydowskim historykiem, który wiele pisał o historii swojego narodu. Żył w latach 37-100 n.e. W jednym ze swoich dzieł datowanym na 93 r. n.e. cytuje Jezusa:

"Festus był martwy, a Albin jeszcze w drodze. Zebrał więc [najwyższy kapłan Ananus] Sanhedryn i przedstawił przed nim brata Jezusa, zwanego Chrystusem, którego imię było Jakub, wraz z innymi, i oskarżywszy ich o przekroczenie prawa, wydał na ukamienowanie."

— Josephus, Flavius. Jewish Antiquities. Book 20, chapter 9, paragraph 1.

Mamy tu relację o Jakubie, bracie Jezusa. Pośrednio potwierdza się w ten sposób, że Jezus był prawdziwą osobą, która wkrótce po swoim odejściu była znana jako Chrystus, czyli Pomazaniec.

Tacyt (Publius Cornelius Tacitus) był rzymskim historykiem, urodzonym prawdopodobnie w 56 r. n.e. Był senatorem i konsulem w Rzymie. Pisze:

"W konsekwencji, aby położyć kres plotkom [że Neron spowodował pożar Rzymu], Neron oskarżył i poddał najwyższym torturom grupę znienawidzoną za ich zbrodnie, nazywaną przez lud chrześcijanami. Chrystus, od którego pochodzi ta nazwa, poniósł najwyższą karę za panowania Tyberiusza, z rąk jednego z naszych prokuratorów, Poncjusza Piłata, a zgubne przesady, stłumione na pewien czas, wybuchły na

nowo, nie tylko w Judei, źródle zła, ale także w Rzymie, gdzie wszystko, co okropne i haniebne z całego świata, gromadzi się i znajduje zwolenników."

— Tacitus. Annals. Book 15, chapter 44.

Mamy tu jeden z najbardziej przekonujących dowodów od niechrześcijanina. Tacyt potwierdza, że Jezus poniósł ekstremalną śmierć, a ponadto potwierdza autentyczność Ewangelii, powołując się na Poncjusza Piłata.

Istnieją inne dowody historyczne na to, że Jezus był prawdziwą osobą,⁴ która narodziła się, żyła i umarła w starożytnej rzymskiej prowincji Judei. Przytaczam tylko tych dwóch autorów jako dowód historyków z epoki bez pryzmatu chrześcijaństwa, aby podkreślić, że nawet dla niechrześcijan niemożliwe jest zaprzeczenie, że Jezus istniał, jak również niemożliwe jest twierdzenie, że był mitem.

Współczesność

Aby lepiej zrozumieć osobę Jezusa, przedstawimy tu kontekst Jego życia: Urodził się i zmarł pod panowaniem Cesarstwa Rzymskiego. Jego rodzice urodzili się prawdopodobnie między 30 a 20 r. p.n.e. i żyli również pod panowaniem rzymskim, które militarnie pokonało Królestwo Judei w 63 r. p.n.e.⁵ i podbiło region, który dziś stanowi obecny Izrael i Palestynę. Tak więc nawet dziadkowie Jezusa mogli urodzić się pod panowaniem rzymskim.

Chociaż oficjalnym językiem Cesarstwa Rzymskiego była łacina, międzynarodowym językiem epoki był grecki,⁶ tak jak dziś jest angielski. Wynika to z długiego okresu greckiej dominacji zapoczątkowanej przez Aleksandra Wielkiego w regionie Lewantu aż do Egiptu. Jezus mógł mieć więc podstawy greckiego i łaciny, a nawet mówić w jednym z tych języków. Większość historyków twierdzi, że Jezus mówił

aramejskim jako językiem ojczystym i mógł być wychowany w hebrajskim lub nauczył się go później.

Jego dziedzictwo

Jezus może być uważany za najbardziej znanego człowieka na świecie. Dla chrześcijan jest Synem Bożym. Dla muzułmanów był wielkim prorokiem narodzonym z dziewicy Marii. Te dwie religie stanowią dziś około 54,4% światowej populacji.⁷ Jeśli policzymy wszystkie osoby, które kiedykolwiek słyszały o Jezusie, liczba osób mających wyobrażenie o Jego osobie może sięgać 6 miliardów jednostek.⁸

A wszystko zaczęło się od około 120 osób w Jerozolimie, które były uważane za uczniów Jezusa i twierdziły, że On zmartwychwstał. Chociaż większość z tych osób była prześladowana i zabita, liczba wyznawców rosła

przez prawie 300 lat pod torturami, prześladowaniami i męczeństwem pod Cesarstwem Rzymskim.⁹

Wszystko to są fakty historyczne i statystyczne. Nie angażujemy tu żadnej wiary, teologii ani filozofii. To dane o człowieku, który chodził po ziemi dwa tysiące lat temu. Od tego można się zastanawiać i pytać: co było tak wyjątkowego w tej osobie, że miała tak wielki wpływ na historię?

Jego nauczanie

Jezus nie był żadnym wojskowym ani żołnierzem. Nie miał stanowiska w rządzie ani nie pochodził z wpływowej rodziny. Wiemy o Nim, że był stolarzem.¹⁰ Według Biblii narodził się po cudownym poczęciu z dziewicy o imieniu Maria,¹¹ która wyszła za mąż za mężczyznę o imieniu Józef.

W wieku 30 lat rozpoczął swoją działalność i, według Biblii, dokonał wielu cudów. Przywracał wzrok niewidomym, uzdrawiał sparaliżowanych, leczył nieuleczalne wówczas choroby i są relacje, że wskrzesił 3 osoby.

Jezus był również przeciwny ruchom religijnym epoki; ostro je krytykował za to, że nie żyją autentycznym judaizmem i że używają religii do zarabiania pieniędzy lub jako status. Krytykował ich za przestrzeganie praw, ale nie wierzenie w Boga.¹²

Mimo że Jezus nauczał miłości do Boga i miłości bliźniego, Jego krytyka ludzi religijnych doprowadziła do tego, że chcieli Go zabić. Czuli się niepewnie i obawiali się, że lud pójdzie za Nim i że w ten sposób stracą swoje pozycje, lub nawet że Rzymianie przyjdą i wypowiedzą im wojnę. Rozwiązaniem, które znaleźli, było zabicie Go.

Jednak był z tym problem. Mieli prawa i nie mogli zabić osoby bez powodu.¹³ Musieliby znaleźć w Jezusie jakieś przestępstwo, aby móc Go zabić zgodnie z prawem. Ich rozwiązaniem było pojmanie Go i przesłuchanie, aby spróbować wydobyć z Niego coś, czym mogliby Go oskarżyć. Wezwali do tego ludzi, którzy złożyli fałszywe świadectwo przeciwko Jezusowi. Przesłuchanie trwało, aż Jezus wyznał, że jest Synem Bożym. To było dla nich bluźnierstwem, ponieważ w ich kulturze oznaczało to zrównanie się z Bogiem, a to przestępstwo było zagrożone karą śmierci według prawa żydowskiego.

Jezus wypowiedział w ten sposób swój własny wyrok śmierci.

Jezus, wcielony Bóg, wyzbywa się swojej boskiej natury i umiera na krzyżu w całkowitym poświęceniu za innych. To anty-narcyzm, przeciwieństwo wszelkiej opresyjnej władzy.

Paradoks

Dlaczego nie wszystkie religie prowadzą do Boga

Jezus stwierdził, że jest prawdą, drogą i życiem i że nikt nie przychodzi do Ojca, jak tylko przez Niego. W tym stwierdzeniu mamy trzy opcje. Albo mówi prawdę, albo kłamie, albo jest w błędzie, czy to przez urojenia, naiwność, czy szaleństwo.

Jeśli kłamie lub jest w błędzie, oznacza to, że nie jest drogą, prawdą i życiem i że ludzie mogą dotrzeć do Boga w inny sposób, lub że nie ma Boga, lub że ludzie mogą mieć Boga w jakiś inny sposób, lub że ludzie nie potrzebują Boga. Możemy w ten sposób postawić wiele możliwości i zadowolić wszystkie religie świata.

Jednak jeśli mówi prawdę i jest naprawdę tym, kim twierdzi, że jest, jedyną drogą, prawdą i życiem, i że naprawdę nikt nie ma dostępu do Boga, jak tylko przez Niego, wtedy wszystkie inne religie i filozofie są błędne.

Prawda jest absolutna

Jeśli twierdzisz, że prawda nie jest absolutna, to jest to twoja prawda absolutna, przecząca samej sobie.¹⁴ Jeśli mówisz, że prawda jest względna, ustanawiasz parametr dla prawdy i będziesz musiał zdefiniować te parametry. Do zdefiniowania tych parametrów będziesz potrzebować podstawy, a ta podstawa musi być prawdziwa, inaczej nie będzie wiarygodna. W ten sposób wracamy do stwierdzenia, że prawda musi być absolutna.

Jezus zatem albo ma rację, albo się myli. Jeśli ma rację, nie jest możliwe, aby inne religie mogły być słuszne, ponieważ prawda jest absolutna, a On powiedział, że jest prawdą.

Czy On miał rację, czy możemy rozważać wszystkie religie jako różne drogi do Boga? Czy możemy nawet rozważać, że nie ma Boga?

Zmartwychwstanie

Jezus stwierdził, że jest prawdą, jedyną drogą, życiem i jedynym dostępem do Boga.

Jezus nie tylko czynił cuda – nauczał wyraźnie żydowskiego monoteizmu: "Słuchaj, Izraelu, Pan Bóg nasz jest jedynym Panem" (Mk 12,29). Nazywał Boga Ojcem i deklarował, że jest JEDNO z Ojcem: "Ja i Ojciec jedno jesteśmy" (J 10,30). Twierdził, że jest samym stwórcą: "Zanim Abraham był, JA JESTEM" (J 8,58), bezpośrednio nawiązanie do Boga stwórcy ze Starego Testamentu w Księdze Wyjścia ("JESTEM, KTÓRY JESTEM"). Jego zmartwychwstanie byłoby zatem pieczęcią Jego tożsamości jako tego wcielonego Boga. Innymi słowy, dla wyznawców Jezusa zmartwychwstanie nie było jakimkolwiek

cudem; było aktem Boga stwórcy, potwierdzającym, kim Jezus twierdził, że jest.

Wypowiedział również swój własny wyrok śmierci, zrównując się z Bogiem.

Zatem albo mówił prawdę i był gotów za nią umrzeć, albo był w błędzie lub był szalony chcąc umrzeć w tak bolesny i poniżający sposób. Drugą opcję, że kłamał, możemy odrzucić, ponieważ jest udowodnione w nauce psychologii,¹⁵ że każda osoba zmienia zdanie i wypowiedź w obliczu ekstremalnego cierpienia. Pozostają zatem opcje, że mówił prawdę lub był szalony, w błędzie. Aby przeanalizować, czy był szalony lub w błędzie, możemy spojrzeć na wpływ, jaki miał.

Pomimo posiadania co najmniej 12 bliskich wyznawców i uczniów oraz 120 wyznawców, którzy towarzyszyli Mu przez 3 lata, jedyną wzmianką o buncie przeciwko prześladowcom Jezusa wśród tylu osób w obliczu Jego

uwięzienia i ukrzyżowania było ucięcie ucha żołnierza przez Piotra, kiedy przyszli Go aresztować. Zaraz potem wszyscy zostali ogarnięci strachem i śledzili Jezusa tylko z daleka. Nawet Piotr, który chciał użyć siły, aby uwolnić Jezusa od żołnierzy, znalazł się w sytuacji zaprzeczania Go trzy razy kilka godzin później. Jezus został wyprowadzony poza miasto i powieszony na drewnianym krzyżu bez jakiegokolwiek próby pomocy od tyłu osób, które Go śledziły. Wszyscy bali się śmierci i prześladowania ze strony żydowskiej elity.

Trzy dni później grób był pusty. A wtedy dwie kobiety twierdziły, że zmartwychwstał. Wkrótce potem jeszcze dwóch uczniów twierdziło, że zmartwychwstał. 50 dni później było około 120 osób, które mówiły, że Jezus zmartwychwstał, potwierdzając to, co już powiedział, że jest zmartwychwstaniem i życiem. A pierwsi uczniowie naprawdę wierzyli, że

zmarłychwstał, mówiąc, że widzieli i dotykali żywego Jezusa.

Tych samych 120 uczniów, którzy ukrywali się z powodu bycia uczniami Jezusa, zaczęło mówić otwarcie i publicznie o Jezusie, twierdząc, że zmarłychwstał. Doprowadziło to do ich zabijania i torturowania za twierdzenie, że Jezus jest Panem, co w kontekście żydowskim oznaczało "Jezus jest Bogiem". Pusty grób i eksplozywna ekspansja ruchu chrześcijańskiego to fakty historyczne wymagające wyjaśnienia.

Możemy tu ponownie zapytać: czy mówili prawdę? Czy kłamali? Czy byli w urojeniach?

Gdyby było to tylko samooszukiwanie się lub oszustwo, statystycznie jest praktycznie niemożliwe, aby tak wielu podtrzymywało to kłamstwo aż do śmierci – zwłaszcza gdy mogli po prostu zaprzeczyć pod torturami. Dlatego

należy wnioskować, że uczniowie mówili prawdę i byli gotowi za nią umrzeć.

To przesłanie Jezusa, że jest Synem Bożym i że umarł za grzechy ludzkości i zmartwychwstał, rozprzestrzeniło się pomimo prześladowań, tortur i śmierci. Nie tylko świadkowie Jezusa byli gotowi za Niego umrzeć, ale także kolejne pokolenia Go nie zaprzeczyły. Prześladowanie chrześcijan w Cesarstwie Rzymskim trwało aż do nawrócenia cesarza Konstantyna na chrześcijaństwo, czyli po 312 r. n.e.¹⁶

Wniosek brzmi: Jezus jest Synem Bożym i zmartwychwstał po śmierci na krzyżu.

Zaufanie

Istnieje jeszcze wiele argumentów na historyczność Jezusa. Możemy wymienić współczesnych autorów, takich jak Simon

Greenleaf, Albert Henry Ross, Josh MacDowell i Lee Strobel, którzy wcześniej byli niewierzącymi i ateistami, doszli do wniosku, że Jezus zmartwychwstał. Możemy pójść w filozofię i zwrócić uwagę na nierozwiązaną kwestię dobra i zła. Możemy pójść w fizykę kwantową i matematykę i zapytać, kto zaprogramował wszechświat. Możemy pójść w biologię i być oszołomionymi brakiem odpowiedzi naturalistycznej teorii ewolucji w świetle genetyki i wielkiej różnorodności istot żywych. Nawet przedstawiając wszystkie dowody na to, że istnieje Stwórca, lub nawet gdyby Bóg przemówił słyszalnym głosem z nieba, nie przyniosłoby nam to prawdziwego poznania Boga. Bo najtrudniejsze nie jest wierzyć w istotę, która stworzyła wszystko i posłała swojego syna na ziemię, ale najtrudniejsze jest zaufać, że On nas kocha, najtrudniejsze jest zaufać, że Jego prawo nie ma nas pozbawić szczęścia, najtrudniejsze jest uwierzyć, że Jego prawo nie ma nas potępić, ale dać nam życie.

Najtrudniejsze jest zaufać, że On jest dobry, a my nie jesteśmy. Najtrudniejsze jest zaufanie wobec cierpienia, wobec triumfu niesprawiedliwości, wobec tak wielkiej nienawiści.

Jednak Bóg stał się ciałem, narodził się, cierpiał i zmartwychwstał, a Jego śmierć na krzyżu pokazuje Jego niezmierną miłość do ciebie. Ponieważ nie chce widzieć cię oddzielonego od Ojca. Od momentu, gdy zdecydujesz się Mu zaufać, nawet śmierć cię nie przestraszy. Stanie u twojego boku i da ci pokój, da ci prawdziwą miłość, której żadna inna osoba nie jest w stanie dać i da ci życie w obfitości.

Zrób krok wiary i powiedz: Panie Jezu, pomóż mi.

Bibliografia

¹ Ehrman, Bart D. Did Jesus Exist? The Historical Argument for Jesus of Nazareth. HarperOne, 2012. Według konsensusu akademickiego praktycznie wszyscy historycy zgadzają się, że Jezus był postacią historyczną, która żyła w Judei w I wieku. Zobacz także: "Historicity of Jesus." Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Historicity_of_Jesus

² H.G. Wells stwierdził: "Jesus Christ is easily the most dominant figure in all history." Zobacz: Kenneth Scott Latourette: "As the centuries pass, the evidence is accumulating that, measured by His effect on history, Jesus is the most influential life ever lived on this planet." Cytowane w: McDowell, Josh. More than a Carpenter. Tyndale House Publishers, 1988. Zobacz także pełne studium w: "The Historical Impact of Jesus Over the Last Two Millennia." Drive Thru History. <https://drivethruhistory.com/the-historical-impact-of-jesus-over-the-last-two-millennia/>

³ Według badań akademickich istnieje około 30 niezależnych źródeł napisanych przez 25 autorów, które świadczą o Jezusie w pierwszym i drugim wieku. Zobacz: "Sources for the historicity of Jesus." Wikipedia. <https://en.wikipedia.org/wiki/>

Sources_for_the_historicity_of_Jesus. Źródła obejmują ewangelie kanoniczne, listy Pawła i inne wczesne pisma chrześcijańskie.

⁴ Oprócz Józefa Flawiusza i Tacyta istnieją inne starożytne źródła wspominające Jezusa, w tym Pliniusz Młodszy, Swetoniusz i odniesienia w Talmudzie. Zobacz: Mykytiuk, Lawrence. "Did Jesus Exist? Searching for Evidence Beyond the Bible." *Biblical Archaeology Review*, January/February 2015. <https://www.biblicalarchaeology.org/daily/people-cultures-in-the-bible/jesus-historical-jesus/did-jesus-exist/>

⁵ W 63 r. p.n.e. rzymski generał Pompejusz podbił Jerozolimę i włączył Judeę jako królestwo klienckie Republiki Rzymskiej. Zobacz: "Siege of Jerusalem (63 BC)." Wikipedia. [https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Jerusalem_\(63_BC\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Jerusalem_(63_BC)). Zobacz także: "Judaea (Roman province)." Wikipedia. [https://en.wikipedia.org/wiki/Judaea_\(Roman_province\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Judaea_(Roman_province))

⁶ Greka koine stała się językiem międzynarodowym świata hellenistycznego i wschodniego Cesarstwa Rzymskiego po podbojach Aleksandra Wielkiego. Zobacz: "Koine Greek." Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Koine_Greek. Zobacz także: "Languages of the Roman

Empire." Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Languages_of_the_Roman_Empire

⁷ Według danych Pew Research Center z 2020 roku chrześcijanie stanowią 28,8%, a muzułmanie 25,6% światowej populacji, co daje łącznie 54,4%. Zobacz: "How the Global Religious Landscape Changed From 2010 to 2020." Pew Research Center, June 9, 2025. <https://www.pewresearch.org/religion/2025/06/09/how-the-global-religious-landscape-changed-from-2010-to-2020/>

⁸ Z około 2,3 miliarda chrześcijan i 2 miliardów muzułmanów, którzy uznają Jezusa za ważną postać, oraz innych miliardów znających Jego historię, szacunek 6 miliardów osób, które słyszały o Jezusie, jest konserwatywny. Zobacz dane populacyjne w: "World Population by Religion." Population Education. <https://populationeducation.org/world-population-by-religion-a-global-tapestry-of-faith/>

⁹ Prześladowania chrześcijan w Cesarstwie Rzymskim występowały z przerwami i trwały od 64 r. n.e., za panowania Nerona, aż do 313 r. n.e. (Edykt Mediolański). Wielkie Prześladowanie za Dioklecjana (303-312 n.e.) było najsurowsze. Zobacz: "Persecution of Christians in the Roman Empire."

Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Persecution_of_Christians_in_the_Roman_Empire

¹⁰ Jezus jest opisany jako "tekton" po grecku (Mk 6,3, Mt 13,55), zazwyczaj tłumaczone jako "stolarz", ale oznaczające szerzej "rzemieślnik" lub "budowniczy".

¹¹ Dziewicze poczęcie Jezusa jest opisane w Mt 1,18-25 i Łk 1,26-38. Jest to fundamentalny artykuł wiary chrześcijańskiej, chociaż jest dyskutowany w kręgach akademickich świeckich.

¹² Jezus krytykował faryzeuszów i uczonych w Piśmie za ich hipokryzję i legalizm bez prawdziwej miłości do Boga. Zobacz Mt 23,1-39, Mk 7,1-23, Łk 11,37-54.

¹³ Żydowski system prawny epoki wymagał świadków i formalnych oskarżeń do skazania na karę śmierci. Zobacz Pwt 17,6-7 i dyskusje Talmudu o procedurach prawnych.

¹⁴ Jest to klasyczny argument filozoficzny o samo-obaleniu absolutnego relatywizmu. Jeśli ktoś twierdzi "nie ma prawd absolutnych", to samo stwierdzenie pretenduje do bycia absolutnie prawdziwym, tworząc sprzeczność logiczną. Zobacz dyskusje w: Beckwith, Francis J. & Koukl,

Gregory. *Relativism: Feet Firmly Planted in Mid-Air*. Baker Books, 1998.

¹⁵ Badania psychologiczne dotyczące zeznań pod torturami pokazują, że ludzie zazwyczaj ustępują i zmieniają swoje zeznania pod ekstremalną presją. Zobacz: O'Mara, Shane. *Why Torture Doesn't Work: The Neuroscience of Interrogation*. Harvard University Press, 2015. Fakt, że wielu świadków podtrzymało swoje świadectwo o zmartwychwstaniu aż do śmierci, sugeruje szczere przekonanie.

¹⁶ Konstantyn pokonał Maksencjusza w bitwie o Most Mulwijski w 312 r. n.e., a następnie w 313 r. n.e., wraz z Licyniuszem, wydał Edykt Mediolański, który zagwarantował tolerancję religijną chrześcijanom. Zobacz: "Constantine the Great and Christianity." Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Constantine_the_Great_and_Christianity

O autorze

Tiago Sonna jest pseudonimem. Autor mieszka w Berlinie, pracuje w marketingu i poświęca swój czas na poszukiwanie Boga i poznawanie prawdy.

Inne książki autora

Ojciec nasz i wyjaśnienie jego znaczenia

"Modlitwa Jezusa jest powtarzana od tysięcy lat przez wiele osób na całym świecie. Ale co oznacza każde słowo tej modlitwy? W tej broszurze staram się wyjaśnić modlitwę Jezusa, opierając się głównie na Biblii."

© 2026 Tiago Sonna